

Elena Ferrante

PRÍBEH STRATENEJ DCÉRY

Preklad Ivana Dobrákovová

NEAPOLSKÁ SÁGA 4

INAQUE

PRÍBEH STRATENEJ DCÉRY

NEAPOLSKÁ SÁGA

GENIÁLNA PRIATEĽKA

Príbeh dvoch priateľiek Eleny a Lily začína v päťdesiatych rokoch v chudobnej, ale energetickej neapolskej štvrti. Ich priateľstvo je jedinečné, nepredvídateľné, a pritom prirodzené.

PRÍBEH NOVÉHO PRIEZVSKA

Lila sa vydala a začala pracovať v rodinnom podniku svojho manžela; Elena zatiaľ pokračuje v štúdiu a objavuje svet za hranicami štvrte, ktorá pre ňu začína byť dusivá. Obe priateľky prežívajú lásku, žiarlivosť, slobodu a predovšetkým ich spája pevné puto, ktoré dokáže prekonať aj tie najrozporupľnejšie pocity spojené s dospievaním a hľadaním životnej cesty.

TÍ, ČO ODCHÁDZAJÚ – TÍ, ČO ZOSTÁVAJÚ

Končia sa šesťdesiate roky a rebelantská Lila a jej celoživotná priateľka Elena prežívajú prvé roky dospelého života. Dramatické spoločenské zmeny tohto obdobia otvárajú pre obe priateľky brány do radikálne odlišného sveta.

PRÍBEH STRATENEJ DCÉRY

Záverečný diel podmanivej ságy o priateľstve Eleny a Lily čitateľa vracia na začiatok do chvíle, keď sa Elena rozhodla ich príbeh napísať, do momentu, keď Lila zmizla bez stopy.

ELENA FERRANTE

Príbeh stratenej dcéry

ELENA FERRANTE

Príbeh stratenej dcéry

*z taliančiny preložila
Ivana Dobrákovová*

INAQUE
2017

*Ďakujeme, že ste si kúpili túto knižku, lebo príbehy ožívajú vtedy, keď
ich čítame.*

*Kniha, ktorú držíte v rukách, vyšla aj vďaka
nášmu spojeniu s 582 s. r. o.*

582
s. r. o.

Copyright © 2014 by Edizioni e/o
Translation © Ivana Dobrákovová 2017
Redakcia a korektúry Martina Kubealaková,
Aňa Ostrihoňová
Obálka © Lenka Rajčanová
Slovak edition © Inaque 2017

ISBN 978-80-89737-54-3
ISBN E-BOOK 978-80-89737-59-8

Zrelost – Staroba

ZOZNAM POSTÁV A ZHRNUTIE PREDCHÁDZAJÚCICH DIELOV

Rodina Cerullovcov (rodina šustra):

Fernando Cerullo, obuvník, Lilin otec

Nunzia Cerullová, Lilina matka

Raffaella Cerullová, prezývaná *Lina* či *Lila*. Narodila sa v auguste 1944. Keď má šesťdesiatšesť rokov, zmizne z Neapola bez jedinej stopy. Veľmi mladá sa vydá za Stefana Carracciho, ale počas dovolenky na Ischii sa zamiluje do Nina Sarratoreho, pre ktorého opustí manžela. Keď jej stroškotá vzťah s Ninom a narodí sa jej syn Gennaro, prezývaný Rino, a keď zistí, že Stefano čaká dieťa s Adou Cappucciovou, Lila manžela definitívne opustí. Presťahuje sa s Enzom Scannom do San Giovanni a Teduccio a po pár rokoch sa vráti žiť spolu s Enzom a Gennarom do štvrte.

Rino Cerullo, Lilin starší brat. Je ženatý s Pinucciou Carracciovou, Stefanovou sestrou, s ktorou má dve deti. Jeho meno nesie aj prvorođený Lilin syn.

ďalšie deti

Rodina Grecovcov (rodina vrátnika):

Elena Grecová, prezývaná *Lenuccia* alebo *Lenù*. Narodila sa v auguste 1944, je rozprávačkou dlhého príbehu, ktorý čítate. Po skončení základnej školy Elena pokračuje v štúdiu s čoraz lepším prospechom až po štátnice na Scuola Normale v Pise, kde spozná Pietra Airotu, za ktorého sa po pár rokoch vydá a presťahujú sa do Florencie. Majú spolu dve dcéry, Adele, prezývanú Dede, a Elsu. Manželstvom sklamaná Elena má pomer s Ninom Sarratorem, ktorého miluje už od detstva, a napokon dcéry a Pietra opustí.

Peppe, Gianni a Elisa, Elenini mladší súrodenci. Elisa aj napriek Eleninmu nesúhlasu odíde žiť s Marcellom Solarom.

otec, vrátnik na radnici

matka, žena v domácnosti

Rodina Carracciovcov (rodina dona Achilleho):

don Achille Carracci, kšeftár na čiernom trhu a úžerník. Bol zavraždený.

Maria Carracciová, žena dona Achilleho, matka Stefana, Pinuccie a Alfonsa. Jej meno nesie dcéra, ktorú má Stefano s Adou Cappucciovou.

Stefano Carracci, syn nebohého dona Achilleho, obchodník a Lilin prvý manžel. Nespokojný v búrlivom manželstve s Lilou sa stretáva s Adou Cappucciovou a neskôr s ňou začne žiť. Je otcom Gennara, ktorého má s Lilou, a Marie, narodenéj vo vzťahu s Adou.

Pinuccia, dcéra dona Achilleho. Vydá sa za Lilinho brata Rina a má s ním dve deti.

Alfonso, syn dona Achilleho. Zmieri sa s tým, že si po dlhých zásnubách vezme Marisu Sarratoreovú.

Rodina Pelusovcov (rodina stolára):

Alfredo Peluso, stolár a komunista, umrel vo väzení.

Giuseppina Pelusová, Alfredova oddaná žena, po jeho smrti spácha samovraždu.

Pasquale Peluso, najstarší syn Alfreda a Giuseppiny, murár, militantný komunista

Carmela Pelusová, prezývaná *Carmen*. Pasqualeho sestra, dlho chodila s Enzom Scannom. Vydá sa za pumpára na širokej ceste, s ktorým má dve deti.

ďalšie deti

Rodina Cappucciovcov (rodina bláznivej vdovy):

Melina, vdova, príbuzná Nunzie Cerullovej. Takmer prišla o rozum, keď sa skončil jej milenecký pomer s Donatom Sarratorem.

Melinin manžel, umrel za nejasných okolností.

Ada Cappucciová, Melinina dcéra. Dlho chodila s Pasqualem Pelusom, stane sa milenkou Stefana Carracciho, s ktorým začne žiť. Z ich vzťahu sa narodí dievčatko Maria.

Antonio Cappuccio, jej brat, automechanik. Chodil s Elenou.
ďalšie deti

Rodina Sarratoreovcov (rodina železničiara-básnika):

Donato Sarratore, veľký sukničkář, bol milencom Meliny Cappucciovej. Aj Elena sa mu podvolí na pláži na Ischii, dohnaná k tomu bolesťou pre vzťah medzi Ninom a Lilou.

Lidia Sarratoreová, Donatova žena

Nino Sarratore, prvorođený syn Donata a Lidie, má dlhý tajný vzťah s Lilou. Ženatý s Eleonorou, s ktorou má syna Albertina, má pomer s Elenou, ktorá je tiež vydatá a má deti.

Marisa Sarratoreová, Ninova sestra. Vydatá za Alfonsa Caracciho. Stane sa milenkou Micheleho Solaru a má s ním dve deti.

Pino, Clelia a Ciro Sarratoreovci, mladšie deti Donata a Lidie

Rodina Scannovcov (rodina zelovocára):

Nicola Scanno, zelovocár, umrel na zápal pľúc.

Assunta Scannová, Nicolova žena, umrela na rakovinu.

Enzo Scanno, syn Nicolu a Assunty. Dlhو chodil s Carmen Pelusovou. Keď sa Lila rozhodne definitívne opustiť Stefana, prevezme na seba zodpovednosť za ňu a za Gennara a odvedie ich žiť do San Giovanni a Teduccio.

ďalšie deti

Rodina Solarovcov (rodina majiteľa kaviarne-cukrárne U Solaru):

Silvio Solara, majiteľ kaviarne-cukrárne

Manuela Solarová, Silviova žena, úžerníčka. Ako starú ju zavraždia vo dverách domu.

Marcello a Michele Solarovci, synovia Silvia a Manuely. V mladosti odmietnutý Lilou, *Marcello* začne po mnohých rokoch žiť s Elisou, Eleninou mladšou sestrou. Mladší Michele má dve deti s manželkou Gigliolou, cukrárovou dcérou, a ďalšie dve deti s milenkou Marisou Sarratoreovou. Ďalej je však posadnutý Lilou.

Rodina Spagnuolovcov (rodina cukrára):

pán Spagnuolo, cukrár v kaviarni-cukrárni U Solaru

Rosa Spagnuolová, cukrárova žena

Gigliola Spagnuolová, cukrárova dcéra, žena Micheleho Solaru a matka jeho dvoch detí

ďalšie deti

Rodina Airotovcov:

Guido Airola, profesor gréckej literatúry

Adele, jeho žena

Mariarosa Airotová, staršia dcéra, profesorka dejín umenia v Miláne

Pietro Airola, veľmi mladý univerzitný profesor. Elenin manžel a otec Dede a Elsy.

Vyučujúci:

Ferraro, učiteľ a knihovník

Olivierová, učiteľka

Gerace, profesor na gymnáziu

Galianiová, profesorka na gymnáziu

Ďalšie postavy:

Gino, lekárnikov syn a tiež Elenin prvý frajer. Vodca fašistov vo štvrti, zavraždia ho pred rodinnou lekárňou.

Nella Incardová, sesternica učiteľky Olivierovej

Armando, lekár, syn profesorky Galianiovej. Je ženatý s Isabellou, s ktorou má syna Marca.

Nadia, študentka, dcéra profesorky Galianiovej, bola Ninovou frajerkou. Počas svojho politického boja sa naviaže na Pasqualeho Pelusa.

Bruno Soccavo, priateľ Nina Sarratoreho a dedič rodinnej továrne na salámy. Zavraždia ho v jeho vlastnej fabrike.

Franco Mari, Elenin frajer počas prvých rokov na univerzite, politický aktivista. Príde o oko po tom, čo ho napadnú fašisti.

Silvia, univerzitná študentka a politická aktivistka. Má syna Mirka, ktorý sa narodil z krátkého vzťahu s Ninom Sarratorem.

ZRELOSŤ

1

Od októbra 1976 až kým som sa v roku 1979 nevrátila do Neapola, som sa bránila znovu nadviazať stabilný vzťah s Lilou. Ale nebolo to ľahké. Takmer hneď sa snažila násilím vstúpiť do môjho života a ja som ju ignorovala, tolerovala, znášala. Hoci sa správala, akoby netúžila po ničom inom, len byť mi v ťažkých chvíľach nablízku, nedarilo sa mi zabudnúť na jej pohrďavé správanie.

Dnes si myslím, že keby ma ranila len tá nadávka – si sprostá, zakričala na mňa po telefóne, keď som jej povedala o Ninovi, a nikdy predtým, *nikdy*, sa nestalo, že by so mnou takto hovorila –, rýchlo by som sa upokojila. V skutočnosti viac než táto urážka zavážila zmienka o Dede a Else. Pomyšli na všetku bolesť, čo spôsobí svojim dcéram, varovala ma, a v prvej chvíli som tomu nevenovala pozornosť. Ale tie slová časom získali čoraz väčšiu váhu, často som sa k nim vracala. Lila nikdy neprejavila ani minimálny záujem o Dede a Elsu, takmer určite si nepamätala ani ich mená. Ak som po telefóne spomenula nejakú ich inteligentnú poznámku, zahovorila to, prešla na iné. A keď sa s nimi prvýkrát stretla v byte Marcella Solaru, obmedzila sa na roztržitý pohľad a nejakú všeobecnú frázu, nevenovala ani trochu pozornosti tomu, ako boli pekne oblečené, pekne učesané, obe schopné, hoci boli ešte malé, zrozumiteľne sa vyjadrovať. Pritom som ich porodila *ja*, vychovala *ja*, boli súčasťou mňa, jej odvekej priateľky: mala dať priestor – nehovorím z lásky, ale aspoň zo slušnosti – mojej materinskej hrdosť. Namiesto toho sa neuchýlila ani k dobromyseľnej irónii, dala najavo ľahostajnosť a to bolo všetko. Až teraz – určite zo žiarlivosti, lebo som si vzala Nina – si na dievčatá spomenula a chcela zdôrazniť, že som mizerná matka, že len aby som bola šťastná ja, spôsobujem nešťastie im. Zakaždým, keď mi to prišlo na myseľ, som znervóznela. Hádam si Lila robila starosti o Gennara, keď opustila Stefana, keď nechávala syna susedke, kým pracovala vo fabrike, keď ho poslala ku mne, takmer ako-

by sa ho chcela zbaviť? Ach, mala som svoje muchy, ale bez akýchkoľvek pochybností som bola viac matkou než ona.

2

V tých rokoch sa vo mne usadili takéto myšlienky. Akoby sa Lila, ktorá o Dede a Else v konečnom dôsledku vyslovila len túto zákernú vetu, stala právnou zástupkyňou ich detských potrieb. Cítila som potrebu dokazovať jej, že sa mýli, a to najmä vtedy, keď som s nimi nebola, riešila si vlastné záležitosti a zanedbávala ich. Ale bol to len hlas vyvolaný zlou náladou, neviem, čo si naozaj myslela o mojom materinskom správaní. Ona jediná to môže vyrozprávať, ak sa jej naozaj podarilo vstúpiť do tohto dlhého radu slov, aby zmenila môj text, aby umne vložila chýbajúce články, aby nenápadne odňala iné, aby o mne povedala viac, než by som chcela, viac, než som sama schopná povedať. Prajem si to, túžim po tom, odkedy som začala písať náš príbeh, ale musím prísť až na koniec, aby som overila všetky tieto stránky. Keby som sa o to pokúsila teraz, určite by som sa zasekla. Už príliš dlho píšem a som unavená, je čoraz ťažšie držať napätú niť príbehu v chaose tých rokov, malých a veľkých udalostí, nálad. A tak mám sklon buď preletieť ponad svoje vlastné záležitosti, aby som znovu uchopila Lilu v celej jej komplikovanosti, alebo, čo je horšie, nechám sa pohltiť udalosťami svojho života len preto, že ich písanie mi ide ľahšie. Ale musím sa dostať z tohto rázcestia. Nesmiem sa pustiť prvou cestou, pozdĺž ktorej – keďže zo samotnej povahy nášho vzťahu vyplýva, že sa k nej dostanem len cez seba – by som nakoniec, ak dám bokom seba, našla čoraz menej stôp Lily. Zároveň sa nemôžem pustiť ani tou druhou. To, že skutočne hovorím čoraz obsiahnejšie o vlastných zážitkoch, by ona určite podporovala. No tak – nabádala by ma –, prezrad' nám, aký smer nabral tvoj život, komu záleží na tom mojom, priznaj sa, že nezaujímá ani teba. A uzavrela by: som len popreškrtávaná čarbanica, vôbec sa nehodím do žiadnej z tvojich kníh; nechaj ma tak, Lenù, vymazanie sa nedá vyrozprávať.

Čo teda robiť? Dať jej ešte raz za pravdu? Prijať, že byť dospelou znamená prestať sa ukazovať, naučiť sa skrývať, až kým

nezmiznete? Priznať, že ako roky plynú, viem o Lile čoraz menej?

Dnes ráno si držím únavu od tela a opäť si sadám za stôl. Teraz, keď sa blížim k najbolestivejšej časti nášho príbehu, chcem cez písanie nájsť medzi nami dvoma rovnováhu, ktorú sa mi nepodarilo nájsť v živote ani v sebe.

3

Z dní v Montpellier si vybavujem všetko okrem mesta, ako by som tam nikdy nebola. Okrem hotela, okrem monumentálnej auly, kde sa konalo akademické sympóziu, ktorého sa Nino zúčastnil, dnes vidím len veternú jeseň a modrú oblohu spočívajúcu na bielych oblakoch. A predsa sa mi ten názov mesta, Montpellier, z mnohých dôvodov vryl do pamäti ako znamenie úniku. Už som raz bola mimo Talianska, s Francom v Paríži, a cítila som sa zelektrizovaná vlastnou odvahou. Ale vtedy sa mi zdalo, že mojím svetom je a navždy ostane štvrt', Neapol, zatiaľ čo to ostatné je len krátky výlet, v ktorého výnimočnej atmosfére si môžem predstavovať sama seba takú, akou v realite nikdy nebudem. No Montpellier, ktorý pritom zďaleka nebol taký vzrušujúci ako Paríž, mi prepožičal dojem, že sa vo mne pretrhla hrádza a vylievam sa z brehov. Už len ten fakt, že sa na tom mieste nachádzam, predstavoval v mojich očiach dôkaz, že štvrt', Neapol, Pisa, Florencia, Miláno, samotné Taliansko boli miniatúrne úlomky sveta a je dobre, ak ma tie úlomky už neuspokojujú. V Montpellier som vnímala obmedzenosť svojho pohľadu, jazyka, v ktorom som sa vyjadrovala a ktorým som písala. V Montpellier sa mi vyjavilo, nakoľko môže pôsobiť stiesňujúco byť v tridsiatich dvoch rokoch manželkou a matkou. A po všetky tie dni prestúpené láskou som sa prvý raz cítila oslobodená od záväzkov, ktoré som počas rokov nazbierala, záväzkov súvisiacich s mojím pôvodom, tých, ktoré som nabrala s úspechom v štúdiu, tých, čo plynuli zo životných rozhodnutí, ktoré som urobila, predovšetkým z manželstva. Tam som pochopila aj dôvody radosti, ktoré som v minulosti pocítila, keď som uvidela svoju prvú knihu preloženú do iných jazykov, a zároveň dôvody ľútosti, že mimo Talianska

našla málo čitateľov. Bolo úžasné prekročiť hranice, odovzdať sa iným kultúram, objaviť provizórnosť toho, čo som mylne považovala za definitívne. Ak som to, že Lila nikdy neodišla z Neapola, že ju vydesilo dokonca aj San Giovanni a Teduccio, v minulosti považovala za jej diskutabilné rozhodnutie, ktoré však ako zvyčajne vedela obrátiť na výhodu, teraz sa mi to zdalo byť jednoducho príznakom duševnej obmedzenosti. Zareagovala som tak, ako sa reaguje na človeka, čo vás urazí, tou istou frázou, čo sa vás dotkla. *Takže ty si sa vo mne mylila? Nie, drahá moja, to ja, ja som sa mylila v tebe: budeš sa celý život dívať na kamióny, čo prechádzajú po širokej ceste.*

Dni priam leteli. Organizátori sympózia zarezervovali Nino- vi v predstihu jednolôžkovú izbu a nestihli ju vymeniť za man- želskú, keďže som sa rozhodla príliš neskoro, že pôjdem s ním. Mali sme teda oddelené izby, ale každý večer som sa osprcho- vala, pripravila na noc a potom, s mierne rozbúšeným srdcom, som sa k nemu pripojila v jeho izbe. Spali sme spolu, pritísnutí jeden k druhému, akoby sme sa báli, že nás nejaká nepriateľská sila v spánku rozdelí. Ráno sme si nechávali doniesť raňajky do postele, užívali sme si ten luxus, ktorý som videla len v kine, veľa sme sa smiali, boli sme šťastní. Cez deň som ho sprevá- dzala do veľkej sály sympózia, a hoci referenti čítali stohy strá- nok unudeným tónom, nadchýnalo ma byť s ním, sedela som po jeho boku, ale nevyrušovala som ho. Nino veľmi pozorne sledoval príspevky, robil si poznámky a občas mi pošepkal do ucha ironické komentáre a zamilované slová. Na obed a na večeru sme sa zamiešali medzi akademikov z polovice sveta, s cudzokrajnými menami, s inými jazykmi. Iste, najprestížnejší referenti ostávali pri jednom stole, ktorý bol vyhradený im, my sme boli súčasťou veľkého stola mladších vedcov. Ale zasiahla ma Ninova dynamickosť, či už pri počúvaní prednášok, ako aj v reštaurácii. Ako sa len líšil od niekdajšieho študenta, aj od mladíka, ktorý ma pred takmer desiatimi rokmi bránil v kníh- kupectve v Miláne. Odložil polemické tóny, taktne prekračoval akademické bariéry, nastoľoval argumenty s vážnym a zároveň podmanivým výrazom. Niekedy v angličtine (výbornej), nie- kedy vo francúzštine (dobrej) brilantne konverzoval, vystavu- júc na obdiv svoju vášeň pre čísla a presnosť. Rástla som od

hrdosti na to, že sa tak páči. Za pár hodín si ho všetci oblúbili, ťahali ho sem a tam.

Nastal len jeden moment, v ktorom sa prudko zmenil, a to večer pred jeho príspevkom na sympóziu. Začal byť nevľúdny a nezdvorilý, zdalo sa mi, že ho zmáha úzkosť. Nadával na text, ktorý si pripravil, viackrát zopakoval, že písanie mu nejde tak ľahko ako mne, bol nahnevaný, lebo nemal čas na tom poriadne pracovať. Cítila som sa previnilo – rozptýlil ho náš komplikovaný vzťah? – a snažila som sa to napraviť tým, že som ho objímala, bozkávala, dotlačila k tomu, aby mi text prečítal. Prečítal mi ho a dojal ma jeho výraz vydeseného školáčka. Príspevok sa mi nezdal o nič menej nudný než tie, čo som si vypočula vo veľkej sále, ale veľmi som ho chválila a upokojil sa. Na druhý deň ráno vystúpil s nacvičenou srdečnosťou, zatlieskali mu. Večer ho jeden z prestížnych akademikov, akýsi Američan, vyzval, aby sa k nemu posadil. Ostala som sama, ale nebolo mi to ľúto. Keď bol pri mne Nino, s nikým som sa nebavila, zatiaľ čo v jeho neprítomnosti som bola nútená poradiť si so svojou chabou francúzštinou a zoznámila som sa s jednou dvojicou z Paríža. Páčili sa mi, lebo som čoskoro zistila, že sú v situácii, ktorá sa veľmi nelíšila od tej našej. Obom sa zdal inštitút rodiny dusivý, obaja za sebou bolestivo nechali partnerov a deti, obaja vyzerali šťastní. On, Augustin, asi päťdesiatnik, bol červený v tvári, mal belasé, veľmi živé oči, dlhé svetlé fúzy. Ona, Colombe, niečo nad tridsať ako ja, mala veľmi krátke čierne vlasy, výrazne namaľované oči a ústa na drobnej tvári, zvodnú eleganciu. Hovorila som najmä s Colombe, mala sedemročného syna.

„O pár mesiacov,“ vyhlásila som, „bude mať moja staršia dcéra sedem, ale tento rok ide už do druhej triedy, je veľmi šikovná.“

„Ten môj je veľmi bystrý a vynaliezavý.“

„Ako vzal váš rozchod?“

„Dobre.“

„Ani trochu netrpel?“

„Deti nie sú také strnulé ako my, vedia sa prispôbiť.“

Nástojila na tej prispôsobivosti, ktorú pripisovala detstvu, zdalo sa mi, že ju to upokojuje. Dodala: v našom prostredí

je bežné, že sa rodičia rozídu, deti vedia, že sa to môže stať. Ale práve keď som jej hovorila, že nepoznám iné odlúčené ženy, až na jednu priateľku, náhle zmenila tón, začala sa na syna sťažovať: je šikovný, ale pomalý, zvolala, v škole hovorila, že je neporiadny. Veľmi ma zasiahlo, že sa začala vyjadrovať bez nežnosti, takmer s nevraživosťou, akoby sa jej syn takto správal, aby jej robil napriek, a to vo mne vyvolalo úzkosť. Jej druh si to musel všimnúť, zamiešal sa do rozhovoru, pochválil sa *svojimi* dvoma chlapcami, jedným štrnásťročným a druhým osemnásťročným, zažartoval, ako sa obaja páčia mladým, ako aj zreлым ženám. Keď sa Nino vrátil ku mne, spoločne s Augustinom začali ohovárať väčšinu referentov, snažil sa najmä Augustin. Colombe sa hneď zapojila s trochu strojenou veseľosťou. Ohováranie rýchlo vytvorilo puto, Augustin celý večer veľa rozprával a pil, jeho družka sa smiala, len čo sa Ninovi podarilo otvoriť ústa. Pozvali nás, aby sme s nimi išli autom do Paríža.

Reči o deťoch a to pozvanie, ktoré sme ani neprijali, ani neodmietli, ma vrátili nohami späť na zem. Až do tej chvíle mi Dede a Elsa neustále prichádzali na myseľ, a aj Pietro, ale akoby zavesení v nejakom paralelnom vesmíre, nehybní okolo kuchynského stola vo Florencii alebo pred televíziou, alebo v ich posteliach. Zrazu sa môj svet opäť prepojil s ich svetom. Uvedomila som si, že dni v Montpellier sa chýlia ku koncu, že s Ninom sa nevyhnutne vrátíme do našich domovov, že budeme musieť čeliť našim manželským krízam, ja vo Florencii, on v Neapole. A telo dcér sa znovu spojilo s mojím, bolestivo som to pocítila. Nič som o nich už päť dní nevedela, a keď som si to uvedomila, zmocnila sa ma prudká nevoľnosť, smútok sa stal neznesiteľným. Dostala som strach nie z budúcnosti vo všeobecnosti, tá sa mi už zdala nevyhnutne obsadená Ninom, ale z hodín, ktoré sa blížili, zajtrajška, pozajtrajška. Nedokázala som sa ovládnuť, a hoci bola už takmer polnoc – čo na tom záleží, povedala som si, Pietro je stále hore –, zavolała som domov.

Bolo to dosť komplikované, ale napokon ma prepojili. Haló, povedala som. Haló, zopakovala som. Vedela som, že na druhom konci je Pietro, oslovila som ho: Pietro, tu Elena, ako sa

majú dievčatá? Hovor sa prerušil. Počkala som pár minút, potom som požiadala spojovateľa, aby zavolať znovu. Bola som odhodlaná nástožiť celú noc, ale Pietro tentoraz odvetil.

„Čo chceš?“

„Povedz mi, čo dievčatá.“

„Spia.“

„Viem, ale ako sa majú?“

„Čo ťa je do toho.“

„Sú to moje dcéry.“

„Opustila si ich, už nechcú byť tvojimi dcérami.“

„To ti povedali?“

„Povedali to mojej matke.“

„Zavolať si Adele?“

„Áno.“

„Povedz jej, že sa o pár dní vrátim.“

„Nie, nevracaj sa. Ani ja, ani dievčatá, ani moja matka ťa už nechceme vidieť.“

4

Poplakala som si, potom som sa upokojila a vybrala sa za Ninom. Chcela som mu povedať o tom telefonáte, chcela som, aby ma utešil. Ale keď som sa chystala zaklopať na jeho dvere, začula som, že sa s niekým rozpráva. Zaváhala som. Telefonoval, nerozumela som, čo hovorí ani v akom jazyku rozpráva, ale hneď som si pomyslela, že sa baví so svojou ženou. Takže toto sa každý večer dialo? Keď som odišla do svojej izby, aby som sa pripravila na noc, a on ostával sám, telefonoval Eleonore? Snažili sa nájsť cestu, ako sa bez konfliktov rozísť? Alebo sa udobrovali a ona si ho opäť vezme, keď sa skončí prestávka v Montpellier?

Rozhodla som sa zaklopať. Nino sa zarazil, ticho, potom sa znovu rozhovoril, ale ešte viac stíšil hlas. Znervóznela som, opäť som zaklopala, nič sa nestalo. Musela som zaklopať tretíkrát a silno, než mi prišiel otvoriť. Keď to urobil, hneď som ho napadla. Vytkla som mu, že ma zatajuje pred svojou manželkou, zakričala som naňho, že som telefonovala s Pietrom, že môj manžel nechce, aby som opäť videla svoje dcéry, že dávam do hry celý svoj život a on si zatiaľ hrkúta po telefóne s Eleono-